

GİZLİ
GEÇİTLERİ
BULMANIN
YOLLARI

Mavisel Yener

 tudem

GİZLİ GEÇİTLERİ BULMANIN YOLLARI

Mavisel Yener

GİZLİ GEÇİTLERİ BULMANIN YOLLARI

© 2023, Tudem Eğitim Hizmetleri San. Tic. AŞ
1476/1 Sok. No:10/51 Alsancak-Konak/İZMİR

YAZAR: Mavisel Yener
EDİTÖR: İlke Aykanat Çam, Barış İnce
DÜZELTİ: Hülya Dayan
SON OKUMA: Yağmur Yavaş Aydın
KAPAK GÖRSELİ: Zeynep Özatalay
GRAFİK UYGULAMA: Aynur Sarıbüyük

BASKI VE CİLT: Ertem Basım Yayın Dağıtım San. Tic. Ltd. Şti.
Başkent Organize San. Bölgesi 22 Cad. No:6 Malıköy, Temelli/Ankara
Tel: 0312 284 18 14

Birinci Baskı: Nisan 2023 (10.000 adet)

ISBN: 978-605-285-770-0

Yayınevi sertifika no: 45041

Matbaa sertifika no: 48083

Tüm hakları saklıdır. Bu yayının hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin önceden yazılı izni olmaksızın tekrar üretilemez, bir erişim sisteminde tutulamaz, herhangi bir biçimde elektronik, mekanik, fotokopi, kayıt ya da diğer yollarla iletilemez.

GİZLİ
GEÇİTLERİ
BULMANIN
YOLLARI

Mavisel Yener

GAZETE

No: 5067

30 Eylül 1975, Salı

İzmir

ARKEOLOG TILSIM AKASYA NEREDE?

Arkeoloji ve topografya biliminin kalıplarına yeni bir bakış getiren, sıra dışı çalışmalarıyla tanınan, İzmir'in sevilen simalarından, genç arkeolog Tılsım Akasya bir aydır kayıp. Sorbonne Üniversitesi'nde katıldığı toplantıdan sonra ortadan yok olan Akasya'nın hayatını kaybetmiş olabileceği düşünülürken, kaçırılması da ihtimaller dâhilinde.

Ege Üniversitesi'nin Arkeoloji Enstitüsü'nde araştırmacı olan Tılsım Akasya'nın yer altı kentleri konusunda araştırmaları bulunmakta. Bilim insanının Bergama ile İzmir arasındaki yer altı dehlizlerini gösteren önemli araştırmaları olduğu da biliniyor. Tılsım Akasya bu çalışmalarıyla yer altı kentlerinden geçerek ilerleyen suyun yolculuğunu ortaya çıkarmıştı.

Tılsım Akasya'nın kaybolmasının ardından şimdi gözler Paris'ten gelecek iyi bir haberde.

BİRİNCİ BÖLÜM

1974

1

Gelecek kuşaklara söyleyin: Yiğitlik olmaz sözle. Sırlar zamana sığmaz, çözülecek bilmeceler bitmez. Taşlar kapıları mühürler. Yer altı ülkesinin ve göklerin kapısını gerçek Dolunay Masalcıları açabilir. Bu kitap, sadece hazır olana gelir.

Fevzi kitabındaki bu satırları okuduktan sonra gözlerini yumdu. Uykusunun en tatlı yerindeyken uğultular yükseldi topraktan, dalga dalga yayıldı. Sarsıntıyla delindi uykular, yatağından fırladı çocuklar, çalkalandı Ege Denizi. Saat Kulesi, komşusu Çinili Cami ile göz göze geldi. Sonrası, sıkıntılı saatler...

1 Şubat 1974 Cuma gecesi, Mehmet Fikri Bey, Mukadder Hanım ve oğulları Fevzi, sarsıntının artmasıyla, yataklarından fırlayıp hızla giyindiler. Dolap kapakları açılıp kapanıyor, eşyalar şangır şungur yerlere savruluyordu. Üçü birlikte kendilerini dışarı attılar.

Mehmet Fikri Bey, evin kapısını çekerken el fenerini ve Saat Kulesi'nin anahtarını da yanına almayı unutmamıştı. Hayatının ayrılmaz parçalarından biriydi İzmir Saat Kulesi.

Herkes bambaşka telaşlardayken, Mehmet Fikri Bey kendini Saat Kulesi'ne doğru yürür buldu. Fevzi de babasıyla gitmek istemişti fakat, "Sırası değil," diyerek annesi onu durdurmuştu.

Mehmet Fikri Bey, babası Mustafa Şükrü'den el almış, o da saat ustası olmuştu. Dört katlı Saat Kulesi'nin her şeyi ondan sorulurdu. Daracık kuledeki altmış altı basamağı çıktıktan sonra ulaştığı mekanik katında saati kurar, bakımını yapardı. Padişah Abdülhamid'in tahta çıkışının yirmi beşinci yılı şerefine dikilen nakışlı kulenin ona emanet edilmesinden gurur duyardı. Kuleyle arasında derin, duygusal bağlar vardı.

Mehmet Fikri Bey oraya ulaşmaya çalışırken, *İnşallah bir şey olmamıştır, inşallah!* diyordu içinden. Hıçkırıklara boğulmamak için kendini zor tutarak, şehrin telaşına kulaklarını tıkayıp yürüdü.

Kuleye yaklaşırken başını kaldırıp baktı, gecenin karanlığında pek bir şey ayımsayamadı.

Mesafe azalınca el fenerini doğrulttu, gözlüğünün üstünden baktı. On iki küçük sütun üzerine oturan dördüncü katın yıkıldığını gördüğünde şakakları zonkladı, ürperdi.

Biraz daha ilerleyince, kulenin dört yanındaki saatlerin 5.2 şiddetindeki depremin olduğu anda, yani 02:04'te durduğunu gördü. Saat, yapıldığı 1901'den beri ilk kez görevini yerine getirememiştir. Mehmet Fikri Bey, olanların suçlusuymuş gibi, yıkıntının önünde öylece kalakaldı.

Mehmet Fikri Bey'in kafası karmakarışıkta. Nice sevincin, hüznün tanığı olan Saat Kulesi'nin gözlerinin içine baktı. Kaidesinden zirvesine, sütunlarından sarı renkli pirinç çeşmelerine, kemerciklerinin sayısına kadar her şeyini bilirdi onun. Kesme taşları tek tek kontrol etti, mermerleri okşadı, dört yanındaki çeşmeleri, yalıkları kontrol etti. Diz çöküp kubbeden kopan parçalara dokundu; hepsi birer moloza dönüşmüştü. Mehmet Fikri Bey'e göre kule, şehrin kalbiydi. Gördüğü manzara karşısında o da yıkıldı.

Deprem sonrası restorasyonun bitirilmesi, saatlerin onarımı epey zaman alırdı. Bir an Mehmet Fikri Bey'in aklına Münevver Teyze geldi. Saat Kulesi'nin eteğinde güvercin yemi satan Münevver Teyze o sabah güneş Yamanlar'ın başını öperken yola düşemeyecek; denizden, karadan uçuşan güvercinler onu sevinçle karşılayamayacaktı. Meydandaki kambur piyancı ortalarda görünmeyecek, kimse Kemeraltı'na tatlı yemeye gitmeyecek, randevusunu Saat Kulesi'nin dibinde verenler buluşamayacaktı. Meydanın güvercinleri bile orayı terk edecekti belki. Kanat sesleri yankılanmayacak mıydı körfezde? Koskoca bir boşluk mu olacaktı şehrin meydanında?

Mehmet Fikri Bey, sessizce bunları düşündü, Konak Meydanı böyle bir hüznü uzun süre taşıyamazdı.

Sabah, Mehmet Fikri Bey'in de aralarında bulunduğu görevliler, kulenin çevresine güvenlik şeritleri çektiler. Sonraki günlerde paravanlar konuldu, "Yaklaşmak Tehlikelidir!" tabelası yazılıp asıldı. Saat Kulesi o hâliyle antik bir yıkıntıya benziyordu.

Neyse ki güvercinler bir yere gitmedi, birkaç gün içinde Münevver Teyze de, kambur piyangocu da işlerinin başına döndüler. Bir haftaya kalmadı, saati göstermese de yıkık Saat Kulesi yine İzmir'de yaşayanların buluşma noktası oldu.

Restorasyonun başlamasının üzerinden çok zaman geçmemişti. Bir sabah Mehmet Fikri Bey, evinin kapısının vurulmasıyla uyandı. Gelen, genç bir polisti.

"Fikri Ağabey, amirim seninle konuşmak istiyor. Karakola kadar gelebilir misin?" dedi saygılı ses tonuyla.

Mehmet Fikri Bey uyku sersemliğiyle, "Hayırdır! Gir bir çay iç," diyerek onu içeri buyur etti.

Polis girmediyse, karakola kadar gelmesini söyleyip gitti.

Anafartalar Caddesi'nde, şadırvanlardan akan suların şırıltısı duyuluyordu. Tezgâhtar çığırışları, sebillerin başında arkadaşlarıyla su içme yarışı yapan çocukların sesleri, hanlardaki atölyelerde sallanan çekiçlerin çınlamaları başlamamıştı henüz.

Anafartalar Caddesi'nde bulunan iki katlı Anafartalar Karakolu, dairesel balkonu, kemerli pencereleri, geniş saçakları, oymalı ahşap payandalarıyla karakoldan çok, şirin bir bibloya benzerdi. Nedense, bina o gün Mehmet Fikri Bey'in gözüne hiç de sevimli görünmedi. Kemerli kapının önüne varınca durdu. Taze sabah havasını ciğerlerine doldurup besmeleyle içeri girdi.

Başkomiser, Mehmet Fikri Bey'in geldiğini görünce ayağa kalktı; selamlaştılar. Komiser, misafirini ceviz çalışma masasının yanındaki iskemleye buyur etti. Konuya hemen girmede.

“Bir çay içeriz değil mi Fikri Ustam?”

“Kahvaltı yapmadım, çay içeyim, iyi olur.”

“Ben de açım vallahi. Börekçi Avram'dan peynirli börek aldıralım, çaya yarenlik eder.”

Başkomiser hemen çayları, börekleri söyledi.

Mehmet Fikri Bey, komiserle tanışıyordu fakat karakola çağrılmanın gerginliği vardı üstünde. Bir an önce konuya girmek istediğini her hâliyle belli ediyordu. Dayanamayıp sordu.

“Hayırdır komiserim? Beni emretmişsin, konu neydi?”

“Esağfurullah ustam. Bir konuda bilgi almak istiyoruz senden. Hele karnımızı doyuralım da öyle...”

Komiserin sakın tavırları, Mehmet Fikri Bey’i biraz olsun rahatlatmıştı.

Havadan sudan biraz lafladıktan sonra çayları gelince başkomiser sonunda konuya girdi. “Ustam, seni buraya kadar yormamın nedeni, Saat Kulesi ile ilgili bir tutanağın bize ulaşması. Bilgine başvurmak istiyorum,” dedi saygılı ses tonuyla.

Mehmet Fikri Bey şaşkınlıkla, “Buyur tabii, neymiş o?” diye sordu.

Başkomiser dikkatle yüzüne baktı.

“Lafi eğip bükmeden soracağım sana usta, Saat Kulesi’nin zemininde antik bir eser olduğuna dair bilgi var mı?”

Mehmet Fikri Bey duraksadı. “Anlamadım, nasıl yani zemininde?”

“Haklısın usta, anlayamadın tabii. Bak şimdi, Saat Kulesi, koruma ilkeleri doğrultusunda onarıldığı için restorasyon raporu çıkarıldı biliyorsun.”

“Evet, biliyorum. Restorasyon, uzmanların denetiminde sürüyor. Ben bile alana giremiyorum.”

“Çalışan ekibin dikkatini çekince tespit yapılmış, tutanak hazırlanmış. Ben de bununla ilgili olarak ifade başvuruyorum işte.”

“Anlamadım ki komiserim, ne tespiti yapılmış? Hangi konuda ifade vereceğim?”

“Bak Fikri Ustam, restorasyon sırasında, kulenin tabanında kesme taş bulunmuş. Orada bir yer altı girişi olabilirmiş. Kuyu ya da

kovuk diyebiliriz herhâlde. Bu konuda fikrin var mı diye sormak istedim. Saat Kulesi'nin bir parçası mı diye araştırılmış, özgün projede böyle bir şeye rastlanmamış. Senin haberin var mı, şu giriş neyin nesidir dersin?”

Mehmet Fikri Bey düşünmeden yanıtladı.

“Saat Kulemizi avucumun içi gibi bilirim. Tabanda öyle bir şey yok!”

“Pekâlâ, o hâlde ekiplerin bulduğu bu giriş depremden sonra ortaya çıkmış olabilir mi?”

“Onu ben bilemem başkomiserim...”

“Peki, teşekkür ederim. Seni de yorduk buraya kadar. Anlaşılan, bilirkişi raporu beklenecek. Yeni açılmış bir tünel falansa, failini, nedenini bulmak bizim işimiz, değilse Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürlüğü çözer konuyu.”

Mehmet Fikri Bey, burnunun ucuna düşen gözlüğünü düzeltti, yüzüne zoraki bir gülümseme yerleştirdi.

Mehmet Fikri Bey, eve döndüğünde vakit öğleyi geçmişti. Eşi Mukadder ekme dolması pişirmişti; yemeğe oturdular.

“Niye çağırılmış komiser seni?” diye merakla sordu eşi.

“Saat Kulesi’nin altında büyükçe bir taş kapak bulmuşlar, çokbilmişin biri de ‘yer altı geçidi olabilir burada’ demiş. Benim bilgim var mıymış diye sormak için çağırılmış.”

Fevzi’nin gözleri koskocaman açıldı.

“Gerçekten mi baba? Yer altı geçidi mi var kulenin altında?”

Mehmet Fikri Bey dişlerini göstere göstere güldü. “Yok canım, kendilerince hikâye uydurmuşlar bence; tünel münel olsa bilmez miyim ben. Restorasyonu uzatmak için bahaneler üretiyorlar işte!”

Fevzi sesini çıkarmadı. Babasının yüzünü inceliyordu. Sonra kendi kendine, “Dedem hayatta olsaydı ona sorardık,” dedi.

Mehmet Fikri Bey tel çerçeveli gözlüğünün üstünden oğluna baktı.

“Rahmetli, sadece babam değil ustamdı. Bana mesleğimin gerektirdiği her türlü bilgiyi aktardı. Öyle bir şey olsa haberim olurdu.”

Mavisel Yener GİZLİ GEÇİTLERİ BULMANIN YOLLARI

Saat kulesinin altında ortaya çıkan gizli bir geçit... Gizli geçidi araştırırken kaybolan Tılsım Akasya'yı arayan iki küçük arkadaş... Gizleme eşlik eden el yazması bir kitap...

Altmış yıl sonra bu iki eski arkadaş, Arkeolog Perisu'yla beraber yeniden Tılsım'ın izini sürerler ve gizemli kitabın sayfaları bir kez daha aralanır.

Mavisel Yener, klasikleşen eseri *Mavi Zamanlar*'da adı geçen kitabın hikâyesini bu kez, dünyanın köklü tarihine ve kadim iyileşme çabalarına ışık tutan keyifli bir macera eşliğinde anlatıyor.

ISBN: 978-605-285-770-0

9 786052 857700

tudem.com

f t i o l n tudemyayingrubu